

„Samoborski List izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu. — PRETPLATA na cijelu godinu iznosi 60 K. — Plativo i traživo u Samoboru.

Uprava i uredništvo nalazi se
GLAVNI TRG br. 3
(tiskara S. Šek.)

OGLASI prima uprava prema cjeniku. Za oglas, koji se više puta uvlači, daje se smanjen popust. Rukopisi se ne vraćaju.

Škola i obrtnički podmladak.

Obrtnički stalež jedan je snažni faktor u našem javnom i državnom životu. Nekoć se tomu staležu posvećivala premala briga, pa i sami obrtnici premaio su se trsili oko svoga stručnoga i školskoga obrazovanja. Ima i danas takih pojava, no ima nade, da će s vremenom i njih nestajati, jer progres vremena i staleža traži neminovno, da se već obrtničkomu podmlatku prikloni trajna skrb oko njegova usavršenja i razvitka. Napredni obrtnici to i uvidjaju i sami poduzimaju korake, da se pristupi raznim reformama i korekturama, koji su predvjetri staleškoga napretka.

Škola šegrtska od eminentne je vrijednosti, da se naučnici kao budući obrtnici privedu k duhovnim dobrima i da uče sve one obučne predmete, koji su im potrebni u njihovom budućem zvanju, kako bi mogli kao potpuni ljudi stepiti u život i dolično zapremiti svoje mjesto.

Da se u estetskom smjeru može još bolje utjecati na šegrte, zakanilo se ravnateljstvo šegrtske škole u Samoboru, da pokuša radi zavede od ove škol. godine iznajprije pjevanje, a kasnije, prema prilikama i tamburanje, koje bi učili šegrti.

Učenje je ovih predmeta naravno neobvezno, pa će na određeni sat (u nedjelju od pol 11 do pol 12 s.) dolaziti tek oni naučnici, koji se dragovoljno prijave.

Držimo, da ne treba napose isticati vrijednost pjesme i glazbe kao ni to, da će mladom obrtničkom naraštaju dobro doći, ako će danas sjutra kao obrtnici poznavati kajde i umjeti pjevati, pri čem će također dolaziti do većega uvažanja u društvu i moći djelovati u raznim pjevačkim društvima.

Dakako da nije tu odužna samo dobra volja naučnika, nego treba da taj pokušaj podupru i naši obrtnici, dajući toliko vremena koliko je potrebno, šegrtu za sticanjem njegove naobrazbe.

Glazba i pjesma oplemenjuju čud, a to će bez svake sumnje povoljno utjecati i na moralnu stranu mladoga šegrta.

Pjevanje će preduzimati učitelj g. Marijan Filjak, a mi se pouzdano nadamo, da će ova odluka ravnateljstva šegrtske škole naići na razumijevanje u našoj javnosti napose kod našega obrtničkoga staleža. —

Iz trgovišnog zastupstva.

Izveštaj sjednice održane dne 20. rujna (1922.)

Sjednici predsjedava načelnik M. Klešić. Zapisnik vodi bilježnik Čop.

Od zastupnika su prisutni gg: Džijan, Zjajić, Hrčić, Lang, Novak, Košak, dr. Pešić, Svarić, Solić, Hrcceg i Kocijanić.

Odsutni su gg: Kovačiček, Cesar, Šoštarić, Kristijan, Filipac i Grgas (bolestan).

Nač. Klešić otvara sjednicu. Prije nego se prelazi na dnevni red spominje se ravn. učitelja g. Langa ovim riječima: U našoj se sredini nalazi rav. M. Lang pa drži da mu je dužnost, da se ovom zgodom pošte je Lang umirovljen sjeti njegovih djela u Samoboru. On je odgojio čitavu generaciju, a esm toga i u literarnom pogledu radio. Osobito valja spomenuti njegove veelebno djelo „Samobor“. On mu u ime čitavog zastupstva i ostalog općinstva za njegov neumorni rad izriče hvala. — Prima se s odobrenjem.

Šišmiši črni napunili najžu,
Z oštremi zubi jako škripiju.
Orde su kače ze sih stran sim došle,
Po melinu celom i stenam leziju.
Vani kotače su prijeli Strahli,
Skleneni tiho čučiju vu seni,
Z jeza se na njih dol' ceri jen Pozoj.
Nim zapoveda črn Človek Vođeni.
Kad je pak vura starinska oduktla
Dvanajstu vuru z teškemi batij,
Šantavec črni je strašno zakričal,
Da saki se svega posla sad lail.

Teški kotači pod rukam se Strahov
Obručaju hitro i čviliju prešno,
A kosti se ludske vu melinu drobe,
I temu se smeje društvo to grešno.
Vreče se puniju luskoga praha,
Lucifer strašno ga kune, preklinje,
Ludska ljubajna se zdrobila resko
Vu melnato, brhko i losorno laje.

Odobrenje proračuna za god. 1921.

Nač. javlja da je proračun za god. 1921. odobren po šep. oblasti.

Porez na piće.

U ponedjeljak 25. o. m. imade se sklopiti nagodba za porez na piće. Zastupstvo imade izabrati dvojicu odbornika. — Zastupstvo bira Šoštarića i Košaka.

Nagrade za najbolje njegovano dijete.

Nač. čita dopis šep. oblasti, kojim se da imade zastupstvo votirati netu svota za nagradu najbolje njegovanog djeteta. — Zast. Hrčić veli da je ove vrio plemenita stvar, samo se čudi da se to traži od pojedinih općina. Viada bi mogla sama u svom djelokrugu podjelivati nagrade. Nije protivan tome da se nagrada podijeli, ali se čudi da se općini nalaže da ona ovu nagradu votira. — Zast. votira 100 K.

Otplata zajma u Beču.

Nač. predložuje izvadak iz gruntnice prema tome je dug u Beču kojega je općina dugovala kroz 30 godina, podmiren i tako iz gruntnice brisan teret za ovu svotu. — Zast. prima ove na znanje.

Popunjenje mjesta opć. cestara.

Nač. javlja da se imade popuniti mjesto cestara koje je smrću dotadnjega ispraznjeno. Imade više molba za ovo mjesto i to: Juro Rečetar, Vuković Stjepan, Mije Tombe i Tomo Bedić. — Zastupstvo privremeno namješta Juru Rečetara.

Odobrenje računa za god. 1920.

Nač. čita izvještaj revizijskoga odbora (Novak, Lang, Košak) za opć. račune od od god. 1920. Ošber je pronašao račune u redu. Jedino je našao u nekim naslovima da

Vreče supune, spravičše se kesi,
Gorući jeziki po melinu ližu,
Lajeju cucki, a kletva se ori,
Vu strašnemu tancu se pesnice dižu

S Kleka je grmet, lesikat začelo,
Bura je huda i strašno je vreme.
Vrag je leteći razvezal te vreče,
Po svetu respal peklenško to seme

Prešla je noć ta strahovita i črna,
Koritom se liho potoček preleva,
Vu nemu zmir kupa se srebrna jalša,
Na travniku gorskom pastir si popeva.

Visoko v lufu se škrtlec sad širi,
Vesel kaj nastalo lepo je vreme,
Vu suncu, popevki, leteći, ne vidi,
Da nilnito doli peklenško je seme

Strašni melin.

Dalko, tam dalko, za tretemi bregi,
Globajnsčak, Palačnik, Lomnik kad se pryde.
Sikak tam negdi pri staremu Kleku,
Nahaja se strašni još dendenas melin

Nigdo sad nezna a gdo ga je zidal,
Debele se stene strašanski črniju,
Mlinski kotači se reško okreću,
Splavnice vu jezvu pak dugo vre gniju.

Kada pak dojde dan Kvaterneg Petka,
Tam strašno se društvo vu melin zahaja,
Šantavi Lučifer hudo se srdi
I z velikem kričum detiče prebraja.
Stotine Duhov na posel je došlo,
Četiri su Kvatri rezdelili vreče,
Kosti mrtvečke su drugi donesli,
A Coprnice društvo vu melin ih meče.
Mura s tri noge pak z drugemi Mraki
Večericu trljaju čaladiji kaha.

se ne saglasuje s priložima, pa su u svom izvještaju ove stavke iznijeli, te mole da se ove razjasni. Načelnik ove točke razjašnjuje — U pitanju nagrade Tunkoviću za one dane kada on posluje javan mjestu Samobora zaključuje se, da mu se ovo odobri i za nadalje. — Glede svote od 2320 K koje su isplaćene za popravak škarpe izjavlja načelnik da je ova svota plaćena od jamčevine, koju je ostavio poduzetnik koji je ovu škarpu pravio. Jer se je ista srušila, to je za ovu jamčevinu škarpa popravljena. To nije išlo iz općinske blagajne, već od jamčevine, koju je poduzetnik položio. — Glede izdavanja mjestovinskih blokova odbor predlaže da se ova kontrola vrši što rigoroznije tako nalme da se jasno vidi koliko je blokova izdano i koliko je novaca primijeno u blagajnu. Načelnik razjašnjuje vođenje kontrola nad ceduljama koju on vodi osobno. — Zast. Lang veli da bi bilo poželjno da se vodi osim broja cedulja koje se izdaju i svota koju ove cedulje iznose. — Načelnik moli da zastupstvo njegovu razjašnjenja glede opć. računa primi do znanja. — Zastupstvo prima ovo sa znanje. —

Groblijanski odbor.

Nač. čita dopis kojim se traži prema grobljanskom statutu da zast. izabere grobljanski odbor. U taj odbor dolazi načelnik opć. liječnik, župnik i četvorica odbornika. Od zastupstva se bira Švarić, Kocijanić, Herceg i Biščan. Ovaj bi odbor imao izraditi grobljanski statut za Samobor.

Jedan put jedan.

Nač. čita dopis pokr. uprave prema kojem općina imade za svu školsku djecu nabaviti od nadzornika Popovića izlaži: Jedan put jedan, komad stoji 3 D. Naša bi škola trebala oko 320 komada. — Zast. Kovačik protivi se tome da se općini nalaže da ona nabavi taj „jedan put jedan“ od privatne osobe t. j. školskog nadzornika. Predlaže da se ove skine s dnevnog reda. — Ako je ovo propisano u školi neka si to škol. djeca nabave kod područnih knjižara.

Molbe.

Nač. čita Molbu Ane Kazić, da joj se proda 7 čet. m. opć. zemljišta za 1000 K koje je ostalo kod mjesta gdje je bio opć. bunar. — Prima se.

Bratovština sv. Filipa i Jakoba moli da im općina dopita jednu jaišu za cisternu. — Dosvoljava se.

Udova opć. cestara Ivana Rešetara moli da joj se dopita neka novčana potpora. — Zast. Šoić predlaže da joj se do nove godine dađe polevica plaće. Zast. Hrčić predlaže da joj se dađe jednokratna potpora od 1000 K. — Prima se.

Nač. javlja da je prije 3 dana bila ovdje komisija gradj. odsjeka zem. vlade, kojoj je prisustvovala i jedan nadzornik. Gospoda su pregledala i novoagrađeni most, te se o njem veoma pohvalno izrazili. Načelnik ih je odveo do mosta u Taboru, koji je zamolio da bi vlada ovaj most, koji je jako trošan ismjenila novim mostom. Predlaže da zastupstvo sahtjući, da se vladi odašalje predstavka s molbom da se ovaj most koji je radi velikog prometa i automobila i inače od velike važnosti sagradi novi. — Prima se.

Demne vijesti.

Biskup dr. Lang boravi već više dana u Samoboru, u kući svoga brata g. Milana

Langa. Jučer se g. biskup nputio u župu Sv. Duh (Noršić selo) gdje će dijeliti sv. potvrdu.

Promjene u učiteljstvu. Ravn. učitelj g. Milan Tomečak u Repišću premješten je u istom svojstvu u Mirnovec po vlastitoj molbi. — Gdje D. n. ca Mraović, učiteljica u Gorjem Desincu premještena je po vlastitoj molbi u Mirnovec. — Premještena je po svojoj molbi Cerpes Marija iz Orehovice u Medjumurju u Lug kraj Samobora.

Za naša zvana darovali su nadalje Pavao Fajdiga iz Ljubljane 400 K; Marija Anger 1000 K. — Odbor se zahvaljuje i preporučuje za oalnje milodare.

Za kapelu sv. Mihalja darovao je Hanibal Praunspenger 400 kruna. Župni ured izrazuje zahvalu.

Za siromašnu školsku djecu. U nedjelju 17. o. mj održavala se pučka zabava Polružnice hrvat. krš. socijala s veselom berdom. Kod izigravanja „luka sreće“ dobio je zgoditak Franjo Medved ml. Tom si zgodom on nije htio toga zgoditka zadržati, nego je dao dražbovati, a dobit neka se pokloni siromašnoj školskoj djeci trgovišta Samobora. Zgoditak je izdražbovao g. Josip Kovačiček 1000 K. koju je svotu g. Franjo Medved položio kod ravnateljstva škole. Isti zgoditak dao je g. Kovačiček ponovno dražbovati, ne najedamput nego dijelivo, te je tako posovo postignuta krasna svota od 1777 K. Ova je svota istotako darovana siromašnoj školskoj djeci, koju je g. Ivan Biščan ravnateljstvu škole dostavio. — U svemu je dakle na ovoj zabavi sabrano 2772 kruna za gore navedenu plemenitu svrhu. Srdačna hvala svima, koji su dali inicijativu i svima koji su priložili.

Gosp. Branko Kralj, trgovac u Zagrebu (Vodovodna, 6) priposlao je piscačega i risačega materijala te drugih nekih potrebitina za siromašnu školsku mladež u Samoboru. — Hvala mu.

Umjesto vijenca na odar svome kumčetu pok. Alojzu Medvedu darovala je gđa. Fabrika Premzi 200 K za siromašnu školsku djecu. — Upr. škole najljepše hvali.

Vozni red samoborske lokalne željeznice. Kako doznajemo s pouzdane strane ostal će vozni red kroz mjesec listopad isti kao što je sada. Uprava željeznice nastojat će da i kroz čitavu zimu uredi vozni red tako, da vlak koji polazi iz Zagreba u 6³⁰ na večer i koji je za naše putujuće općinske tako zgodan ostaje i nadalje u prometu.

† Župnik Antun Švarić. U selu Odri, nastradao je župnik Antun Švarić od ruke svoga sluga, Russ. Između Švarića i potonjega već duže vremena nije bilo sporazuma, a u posljednje se vrijeme tako osuđio njihov odnos, da je Rus potegao za revolver i ubio njime svoga gospodarā, kad je ovaj posljednje počeo da spava.

Antun Švarić potiče od domaće samoborske obitelji, te ostavlja ovdje više dalje i bliže rodbine. Navršio je 56 godinu života. — Laka mu zemlja.

Školska škola po nedjeljama Otevo ova mjesta, gdje postoji ta škola, imadu ovu u nedjelju prije podno. U Samoboru je ta obuka posljednje, jer je nekoć bila većina obrtnika za to da se drži škola poslije podno. Od toga je prošlo već mnogo godina, pa je sigurno da danas i u tom pogledu naš napredak obrtnici drugačije misle. Obuka bi se bezuvjetno imala preneti na nedjelju prije podno i to u ovih razloga:

1. Što je tako i u drugim šegrtskim školama, pa i u Zagrebu. 2. Što su prijedpodnevni artovi podesniji za obučavanje, pa potom i ono uspješnije. 3. Što bi se kod danjega svijetla preuzimalo crtanje, a ne uveče kod lampe, kako sada biva, što kvari vid. 4. Što bi općina prištedjela na svijetlu. 5. Što je i mladi naučnik, koji radi cijeli tjedan, čovjek, pa zaslužuje odmor u nedjelju poslije podno, kad ga već imaju i svi drugi kršteni ljudi.

Nadamo se, da će se pozvani faktori obazreti na ove želje i opravdane razloge i udovoljiti im u što skorije vrijeme. —

—2.

Podružnica hrv. kršć. soc. Saveza u Samoboru priredila je u nedjelju dne 17. o. mj. pučku zabavu s veselom berdom. Vrt i veranda u Pension Lavica bili su krcati groždja i jabuka, pak je bilo vrlo šaljivih prizora prigodom trganja toga voća. Osim toga bio je priredjen zgodan ribolov, a šaljiva pošta i zatvor upotpuniše ovu skroz domaću i animiranu zabavu. Tamburaški zbor ovog društva svirao je neumorno pod ravnanjem zborovodje g. Hercega, te je izvodio mnogo lijepih koncertnih komada najvećom preciznošću, a poslije je svirao za ples, koji je potrajao do zore. — Kako svake godine tako se i ove na ovoj zabavi sabrala lijepa svota u korist siromašne školske djece. — Naše se je gradjanstvo odazvalo u lijepom broju. — 6.

Samoborska željeznica. Danom 1. oktobra staje Dodatak III. Tarifa II. Dio I od 16. augusta 1922 za prevoz putnika, pasa i putnog prtljaga s ponešto povišenim prevoznim stavovima na snagu.

Istim danom staje i Dodatak II. Tarifa (II. D. o) od 15 februara 1921. za prevoz robe s nepromjenjenim tarifnim stavovima na snagu, pak će se samo pristojbe za pretovarenje robe prema nastalim prilikama povisiti. Skrižaljka novih voznih cijena izvješena je kod blagajna postaja i stajališta.

Izlet hrv. Sokola u Vel. Goricu. Dne 17. o. mj. priredio je Hrv. Sokol u Vel. Gorici javnu vježbu, na koju je bio pozvan i Samoborski Sokol.

Pred velikim slavoljekom dočekata su nas bratska društva iz Vel. Gorice te Siska sa goričkim starješinom bratom Tiritom, koji nam je izrekao dobrodošlicu.

Uime gradjanstva pozdravio nas je Dr. Petračić. Na pozdravu odzdravio je uime Hrv. Sokolskog Saveza i Samoborskog Sokola starješina brat Milan Praunspenger, Nakon toga svrstala se poverka od 300 sokola, sokolica te samoborskom i sisačkom fanfarom te se odputiše na vježbalište. Javna je vježba počela u 4 sata po podno. Samoborske su Sokolice nastupile sa činjevima uz pratnju naše fanfare pod vodstvom starješine te odio Sokola na pred i ručama.

Vježbe bile su precizne i skladne izvedene, osobito su se istakle samoborske Sokolice, koje su vježbe sa činjevima graciozno i precizno izvele. Nakon vježbe razvila se vrlo uspjeta pučka zabava na kojoj su svirale obadviije fanfare. Prije odlaska samoborskog Sokola oprostio se starješina Milan Praunspenger od goričkog Sokola lijepim riječima istaknuvši svrhu Sokolskog reda. g.

Puška knjižnica i štamparija priredila je 24. sv. mj. koncert s diletskom predstavom, koji je nada sve uspio. Dvoras bijaše duktom puna publika, koja je time i opet dokazala svoje simpatije upram toga društva, a i uvjerenja, da će biti i vidjeti jednu uspjetu zabavu ove vrste. — Tambu-

raški zbor pod ravnanjem zborovodje gosp. Sirovice odsvirao je tako korektno i s toliko razumijevanja i čuvstva da smo bili duboko razdragani. Osobito se svakoga učesnika dojmila „Romanca“ od Hruza, a na Zehentnerovu mazurku „San na Krči“ bijaše toliki pljesak da nam vrlo tamburaši morahu odsvirati još jedan komad. Marom trudbeniku g. Sirovici čestitamo na uspjehu! — Zatim je slijedila dilemanska predstava, koja je odigrana npravo majstorski pomislivši da su to samo dilemanti! Svaki je shvatio svoju ulogu, pa je i vjerno prikazao. Komični prizori liječnika njegove žene, pa susjeda Pantića izazvaše toliko smijeha, da morahu dilemanti na časove prestati govoriti. Gospojica Levak bijaše za svoj trud oko ove predstave nagrađena izvršnim uspjehom, a osim toga joj na koncu predstave darovala u znak priznanja i poštovanja krasnu kitu cvijeća sa vrpcom, na kojoj bijahu otisnute riječi zahvale. Luka sreće, za koju naši Samoborci pokloniše 98 krasnih darova, a i izbor najljepše gospojice pružiše publici mnogo zabave. Najljepšom bijahu izabrane gđice Regina Ceraj, Mica Kešak i Anica Šaban. Gđica Ceraj bijaše darovana lijepom kitom cvijeća. Pies je bio vrlo animiran, a neumorni tamburaši svirahu do pol četiri u zoru.

Kako je poznata kulturna svrha, a i mirni, ozbiljni i čedni rad ove čitaonice to se nadamo da će nam ona prirediti još mnogo ovakvih užitaka. — č.

Savez hrvatskih obrtnika u Samoboru održavat će svoj redoviti mjesečni skupni sastanak u četvrtak 5. o. m. u 8 sati na večer u gostionici g. Ivana Bššana. Pozivaju se članovi da u što većem broju na ovaj sastanak pridodju. — Priplate za kalendars Saveza primati će se također na sastanku. O d b o r.

Pavao Cesar:

Nekoja opažanja s vinskoga sajma.

Prošle subote završena je izložba grožđa, voća, povrća te vinski sajam u Zagrebu. Izložilo je u svemu oko 80 gospodara groždje, voće i povrće, a nešto je preko stotinu gospodara izložilo oko 200 vrsta vina. Osim toga je bilo na vinskom sajmu 16 kušionica.

Vinski sajmovi nijesu ništa nova. Ova institucija već davno postoji na Rajni i Moseli, te drugim nekim mjestima Njemačke. Mi smo imali prilike i prisustvovati takim sajmovima, koji su redovno svršili povoljnim uspjehom. Nakana je, da se takovu instituciju stalno uvede i kod nas. Dašto da je zato najpodesniji Zagreb, koji se nalazi upravo u središtu naših najjačih vinogorja. Ako početak i nije uvijek onakav kako bi bilo poželjno, ne smije se malaksati. Bilo bi od koristi, da i pojedina veća mjesta, u središtu ovoga vinogorja kao Samobor, Jastrebarsko, Krapina, Varaždin i t. d. od vremena do vremena prirede lokalnu izložbu i vinski sajam. Ovakve izložbe mnogo pridonose upoznavanju nedostataka te oko poboljšanja pivnicarstva razvoja vinske trgovine. Na ovogodišnjem vinskom sajmu moglo se je zamijetiti znatan napredak u pivnicarstvu od posljednjega vinskoga sajma god. 1910. Tada bijaše mnogo uzoraka vina, koje smo morali istužiti sa sajma radi grubih pogrešaka i loše kvaliteta. Kraj sve jače konkurencije i većih zahtjeva za boljim kvalitetama vino na domaćem i stranom tržištu morat ćemo mnogo veće pažnje posvetiti izboru vrsta te

priredbi i manipulaciji vinom ako hoćemo, da budemo sposobni za uspješnu konkurencu.

Većina naših vinorodnih krajeva imade još uvijek pogrešku, da preranom berbom dobijaju vina s niskim % alkohola, previsokom kiselinom te malim sadržajem ekstrakta. Osim toga pre malo se sadi finijih vrsta grožđa za začimbu. K tome bijela vina imaju odviše tanina, jer se ostavljaju da vriju predugo na komu. Naprotiv za izvoz napose pak u Čehoslovačku traže se vina jača s barem 10% alkohola, koja bijelih vina treba da je više svijetlozelenkasta te da su harmonična i ugodnoga bukea.

Drugi dan poslije otvorenja izložbe održan je u vijećnici obitničke komore vinogradarski kongres. Svatko je od nazočnih bio nčistu da nam kuca na vrata vinska kriza, koja može da postane katastrofalna za naše vinorodne krajeve ako se pravodobno ne uklone sve zapreke izvozu na strana tržišta. Nazočni vinski trgovci ističaše, da su im puni podrumi starih još zalih. Austrijsko i Češko tržište poplavljaju sve većma talijanska i mađarska vina. Izvoz našega vina da je posvema zapeo na inozemna tržišta uslijed sve jače konkurencije stranog vina i uslijed toše naše komunikacije te visoke prevozne tarife. Tu smo doznali i od izaslanika ministarstva, da je sa Čehoslovačkom sklopljen ugovor za izvoz našega vina 150.000 hl, od čega otpada na Hrvatsku 30.000 hl. Osim toga smije se izvoziti svaku količinu za preradbu u konjak i priredbu šampanjera. Sve je to lijepo! No gdje su nam vinogradarska udruženja, tko će organizirati taj izvoz? Sve se bojimo, da će se taj posao povjeriti kojem nezavjesnom poduzeću, koje će sve pokvariti, kako se je to desilo već godine 1909. kad je također izbila vinska kriza te je povjerenje ravnateljstvu tadašnje uzorne pivnice Nadoru, da nastoji izvesti što veće količine našeg vina u Češku te utriputi našem vinu na češko tržište. Rezultat bio je nikakav, g. Nador ili je hotice ili s neznanja — nesposobnosti učinio veliku pogrešku, jer je za češku nakupovao u najbližoj okolini sve sama mlada slaba ječina vina, koja je procijedio kroz Filter i takova odmah odpremio u Češku. Vina su se već putem uzručila i pokvarena stigla na svoje odredište. Budne li se kod nas i sada ovako postupalo kod izvoza vina na strana tržišta, tada ćemo si za dugo opet zatvoriti vrata na ovo tržište kako bijaše to i prvim pokušajem.

Za uspješno konkurirati s stranim produktima nijesu dovoljne samo niže cijene već je odlučna i kvaliteta.

Francuska je najjača vinogradarska država na svijetu, te joj njene silne količine vina uspjeva povoljno i lako unovčiti samo tako, što budao pazi da sva vina što se izvoze preko granice budu bez prigovora.

(Slijedi.)

Prostota i kletva.

Kao posljedica ratnog odgoja i sirovosti — ali i kao odlika nekih poratnih elemenata, koji nas usrećuju sa specijalnim balkanskim oblicima — zauzeše takav razmah u gradu i na selu, da bi se naše društvo moralo ozbilnije posabaviti takovim pojavama kako bi se za vremena svim sretnostima stalo na put tom društvenom zlu.

Posabaviti ćemo se samo s nekim pojavama našega kraja, koje su općenito karakteristične i za šira domovina.

Kune su svakom zgodom i prilikom kao na selu, tako i u gradu, kune jednako djeca, odrasli, kao i usret. Djece na selu, osjetljivi su ispod početne starosti, pokazuju osobiti dar za sve varijante kletvi, koje da-

kako, naučile kod kuće od svojih starijih. Memak pred licom svoje odabranice kune i razmeće se s najvećim prostotama valjda u pomanjkanju finijih ljubavnih osjećaja, ili želi da na taj način jače vrtče njezino srce uza se . . . Očevi djeci i obratno ne propuste da zaslade oštriji razgovor ogavnim i nenaravnim kletvama.

Nogometni šport, koji se toliko širi medju našom mladeži, svojim neplemenitim takmičenjem rasadište je kletve i raznih sirovosti tako, da su sami njegovi kapaciteti, pa i razne države energično ustale proti njemu. Poznat je odlučan istup jednog od najodličnijih samoborskih sinova protiv te sportske sirovosti, a u Mađarskoj obdržavaju se nogometne utakmice pod policijskom pazom.

Alkohol i gostiona legio su svih megućih kletvi i prostota, jer naš čovjek kad je pijan — ili što se vrlo često opaža kod seljaka, da se „pravi“ pijan, ne bi li time ugodio svojoj ambiciji i bio „veći“ — kune u svim skatama bilo to baš „na mjestu ili ne“. Prostotom nastoji da digne svoj ja nad ostale, da tako bude, kad inače ne može i nezna, u središtu pažnje sličnih si članova društva.

Gradjanin voli opsovati „lopova muža“ gdje mu se samo pruži prilika, a seljak voli opet da pokaže svoju prepotenciju, koju mu je stavila u glavu jedna ludjačka domagoška politika, svojim jedinim sredstvom — prostotom i kletvom.

Posebne poglavlje mogli bi napisati o jednom specijalnom tipu iz raznih staleža, a to su „umišljene veličine“, kojima osobito obiluju veći gradovi, a koje će te lahko prepoznati po njihovom izrazivom i prostakom ponašanju i manjkavom izobražobom, što sve maskiraju napadnim odijevanjem.

U prvome redu zvana je državna vlast, da oštrim mjerama spriječi širenje tog našeg zla, ali to ona ne može sama bez pomoći društva. Predavanja, opominjanja na svakom koraku i zgodi, širenjem prosvjete do u najmanje se' o, dom i škola, crkva i svećenstvo organi uprave i javne sigurnosti (koliko nisu sami „usori“) a osobito narodni zastupnici mogli bi vrlo mnogo učiniti za pobijanje te zarazne bolesti našega naroda i podići u njemu osjećaj stida i plemenitosti. Sve će to samo onda biti moguće, kada će knjiga i pučka prosvjeta osvojiti i zadnjeg čovjeka i kada se svaki uvjeri, da ga samo znanje i rad diše, a da mu prostota, kletva i neznanje zatvaraju vrata u prosvjeteno društvo.

Gradski roditelji neka osobito pripaze, da im djeca ne dođu u loša športska društva, a sirovi nogomet mogu zamijeniti vrlo korisnom lahko atletikom, a osobitom plemenitom sokolskom gimnastikom. Mladu u Samoboru uopće ne treba nogomet; divna okolica, zgodna prilika za dulje i kraće izlete, ojačat će mu i te tako noge, a prst će mu se naučiti svježega gorskoga zraka. Turista ne dospije da kune jer je saokupljen obožavanjem divne nedostizive prirode, a srce mu grije silna ljubav za lijepu našu domovinu.

Svaka prava ljubav oplemenjuje dušu i srce, ona širi svoja blagotvorna krila baš tako nad divnom prirodom i njezinim tvorenjima, kao i nad njezinim srcem djevojačkim i tko ljubi, taj je plemenit i odavaa od prostota, sirovosti i kletva. Samoborci.

PROSVJETA.

„Zanatlija“ obrtnički kalendars za god. 1923. (Zanatlijski Almanah.) Zaključkom skupne sjednice središnjeg upravnog odbora od 8. rujna o. g. izdati će „Savez brv. obrtnika“ veliki obrtnički kalendars za god. 1923.

Ovaj će kalendars kao priručna knjiga usluživati takovo počtno i korisno štivo, koje je neophodno potrebno svakome obrtniku. Kalendars će izdati pred Božić pa će ga dobiti samo oni članovi i obrtnici, koji ga unapred preprištaju.

Cijena mu je 44 krana. Preprištati ga kod pročelnika mjesne organizacije, g. S. Šeba.

Kalendars je našno isto preprištati, da ga usmogne isključiti, koliko će se domaća štampa.

Redarstvene vijesti.

Kradje Seljaku Tomi Kralju iz Horvati ukrala su njegova djeca u društvu s drugom djecom iz njegova praluka iznos od 2080 K. Iznos od 400 K. potrošila su djeca na razne sitne predmete dok su ostatak sakrila pod svinjac, gdje ga je oštećeni našao.

Organizovana banda Štefan Novačić sa 4 druga ukrali su u razdoblju od 1. do 10 VIII na štetu više vlasnika kokošiju i luka u ukupnoj vrijednosti od 8.450 K. Svi su uhićeni i predani kotar. sudu.

Djevojčice Roza i Taša Biškupić iz Male Gorice narezale su u vinogradu Tome Širanačić iz Horvati 37 grozdova, te ih drugi dan predale u Zagrebu.

U noći od 11. na 12. VIII. ukradjena je iz vlaka državne željeznice 1 vreća brašna koje je brašno bilo otpremljeno iz Samobora za Ljubljano.

Sumnja pada na željez. radnike Josipa i Janka Mavračića iz Horvati, koji navode da su vidjeli, kad je brašno iz vagona u šumi odnešeno, a da počinitelji ne poznadu. —

U noći od 15. na 16 VIII. ukrao je cigani Juro Nikolić na štetu Jure Stanić iz Celina s livade pokošene djeteline u vrijednosti od 1200 K.

Nepoznati počinitelji ukrali su na štetu Mije Pačića iz Pavačnjaka 1 metar krumpira u vrijednosti od 1000 K.

Nepoznati počinitelj ukrao je na štetu Ivana Šolc iz Končice 2 vreće luka vrijednog 1000 K.

Umorstvo. Pastiri iz sela Horvati našli su dan 13. VIII. u šumi umorenog nepoznatog muškarca kojemu je bila odsječena lijeva ruka i glava. —

Pokušaj potajnog umorstva. 4 srpnja ove god. skubala je Bara Turković iz Sv. Nedjelje jelo svem ocu Juri i bratu Stjepanu Turkoviću, te u jelo pomiješala otrova, od kojeg je obadvojici pozilo, te je otac bio u bolnicu otremljen. Obojica su srećom ostala na životu.

VOZNI RED

Vrijedi od 1. lipnja 1922.

Iz Samobora kreću vlakovi i to:

6²⁵ ujutru,
8¹⁰ ujutro
12²⁰ poslije podne
18³⁰ navečer,
19⁵⁵ (samo nedjeljom i blagd)

Iz Zagreba kreću vlakovi i to:

8³⁰ u jutro
12⁰⁵ (samo do Sesadgrada)
14¹⁰ poslije podne,
18³⁰ navečer
19⁵⁵ sati navečer.

Upozorenje.

Dajemo ovime svima na znanje da u naše ime nedavajmo nikakav novac ni predmete nišom sinu, Ivanu Orguljanu 15. g. starom, jer on za nas ništa nema da posuduje.
Janbo i Kata Orguljan.

Popravke

Isvačih strojeva i gramofona prevzima bravorstvo mešička radiona.

Vjekoslav Domić.

Samoborska ulica Slavka Šek.

Cvlikeri, naočale, termometri, stakla svih brojeva dobivaju se kod

Ivana Sedalika
Samobor

Preporučuje se

Trgovina mješovite robe
gotovih ljetnih modernih i športskih šešira.
gotove haljine i bluze uz znatno snižene cijene.

Melanija Vuja

Obrtnička ulica br. 28.

ELEKTROS

ured za električnu industriju i pogon

VLADIMIR NOVAK

ZAGREB Frankopanska ulica 8.

Telefon: Interurban 3-04.

Brzjavni: ELEKTROS, Zagreb.

Uredjuje: Električne centrale i sve vrsti pogona
za električnu rasvjetu i prenos sile itd.

Opće je poznato

najjeftinije vrelo manufakturne robe, **August Jamšek**
Zagreb, Petrinjska ulica br. 4

Upravo prispjelo:

Muška odijela,
engleske tkanine najbolje kakvoće i solidne izradbe.

Muške i ženske cipele u velikom izboru

sve uz konkurentno niske cijene. Nadalje preporučam:

poplune, muške i ženske košulje

u vlastitoj, domaćoj i najsolidnijoj izradbi i uz najniže cijene.

Neka nitko ne propusti

a da si ne pogleda bogato skladište sukna, zefira, šifona, platna, hlača, kecelja, rubaca, čarapa i sve ostale manufakturne i konfekcione robe kod solidne tvrdke;

August Jamšek

Zagreb, Petrinjska ulica br. 4.

Odgovorni urednik: Slavko Šek.